

**AYOLLARDA REPRODUKTIV SALOMATLIGIGA GERPES VIRUSINING
TASIRI****Berdiyeva Sevinch Abdulloyevna**Termiz iqtisodiyot va servis universiteti,
Tibbiyot fakulteti, Davolash ishi talabasi**Ziyodulloyeva Leyla Ibrohimovna****Xalikova Nigina Ravshonovna**Termiz iqtisodiyot va servis universiteti,
Tibbiyot fakulteti, O'qituvchisi

Annotatsiya: O'smalar, (blastomalar) – organizmdagi o'zgargan va o'zining odatdagi shakli hamda funksiyasini yo'qotgan (sifati buzilgan) hujayralardan iborat to'qimalarning zo'r berib o'sib ketishi. O'sma hujayralari O'smalarga sababchi omillar to'xtagandan keyin ham ko'payaveradi. O'smalarni onkologiya fani o'rganadi. Xavfsiz (yetilgan) va xavfli (yetilmagan) O'smalar farq qilinadi. Xavfsiz O'smalar atrofdagi to'qimani itaradi, suradi, ba'zan siqib qo'yadi, lekin ularni yemirmaydi. Xavfli O'smalar tez rivojlanib, boshqa to'qimalarga o'sib kirib, ularni yemiradi; bunda qon tomirlarga ham shikast yetadi. Odatda, qon va limfa tomirlari devorining yemirilishi natijasida qon yoki limfaga tushgan o'sma hujayralari turli a'zo va to'qimalarga metastaz beradi. Natijada O'smalarning ikkilamchi tugunlari – metastazlar hosil bo'ladi, ya'ni O'smalar tarqalib ketadi. O'smalar butunlay olib tashlanmasa, qaytadan o'sib chiqadi (retsdiv beradi). Xavfsiz O'smalar metastaz bermaydi (tarqalmaydi), ammo paydo bo'lgan joyiga ko'ra hayot uchun xavfli bo'lishi (mas, miyada yoki nafas va hazm yo'llarida bo'lsa, ularni siqib, ezib qo'yishi), shuningdek, uning bir qismi kesib tashlansa, qayta o'sishi mumkin. O'smalarning metastaz berishbermasligi va metastaz berish tezligi organizmning immunobiologik holatiga bog'liq.

Kalit so'zi: blastoma, metostaz, xavfsiz, nafas, onkologiya, o'sma, hazm yo'llari, retsdiv, giperlaziya, malignizatsiya, rak, sakroma.

**ВЛИЯНИЕ ГЕРПЕС-ВИРУСА НА РЕПРОДУКТИВНОЕ ЗДОРОВЬЕ
ЖЕНЩИН****Бердиева Севинч Абдуллоевна**Термизский экономический и сервисный университет,
Факультет медицины, студент лечебного факультета**Зиёдуллоева Лейла Иброхимовна**

Халикова Нигина Равшоновна

Термизский экономический и сервисный университет,
Факультет медицины, преподаватель

Аннотация: Опухоли (бластомы) - это ткани, состоящие из изменённых клеток, которые утратили свою обычную форму и функцию (с нарушением качества). Клетки опухоли продолжают делиться и расти, даже после прекращения воздействия факторов, вызывающих опухоль. Онкология изучает опухоли. Различают доброкачественные (зрелые) и злокачественные (незрелые) опухоли. Доброкачественные опухоли сдавливают соседние ткани, иногда ограничивают их рост, но не разрушают. Злокачественные опухоли развиваются быстро, проникают в другие ткани и разрушают их, а также повреждают кровеносные сосуды. Обычно, из-за разрушения стенок кровеносных и лимфатических сосудов, опухолевые клетки попадают в кровь или лимфу, распространяясь на другие органы и ткани. В результате возникают вторичные узлы опухоли - метастазы, то есть опухоль распространяется. Если опухоль не удалена полностью, она может снова вырасти (рецидивировать). Доброкачественные опухоли не метастазируют (не распространяются), но в зависимости от их местоположения могут быть опасными для жизни (например, если находятся в мозге или дыхательных путях, сжимая их). Кроме того, если часть опухоли была удалена, она может снова начать расти. Способность опухоли метастазировать и скорость метастазирования зависят от иммунобиологического состояния организма.

Ключевые слова: бластома, метастазы, доброкачественные, дыхание, онкология, опухоль, пищеварительный тракт, рецидив, гиперплазия, малигнизация, рак, саркома.

THE EFFECT OF HERPES VIRUS ON WOMEN'S REPRODUCTIVE HEALTH

Sevinch Abdulloyevna Berdiyeva

Termiz Economics and Service University,
Faculty of Medicine, Medical Faculty Student

Leyla Ziyodulloyeva Ibrohimovna

Nigina Ravshonovna Khalikova

Termiz Economics and Service University,
Faculty of Medicine, Lecturer

Abstract: Tumors (blastomas) are tissues consisting of altered cells that have lost their normal shape and function (with impaired quality). Tumor cells continue to proliferate even after the factors causing the tumor stop. Tumors are studied in oncology. Benign (mature) and malignant (immature) tumors are distinguished. Benign tumors push surrounding tissues, sometimes compressing them, but do not destroy them. Malignant tumors develop rapidly, infiltrating other tissues and destroying them; they also damage blood vessels. Usually, as a result of the destruction of the walls of blood and lymph vessels, tumor cells enter the blood or lymph, spreading to other organs and tissues. As a result, secondary tumor nodes - metastases - form, meaning the tumor spreads. If the tumor is not completely removed, it may grow back (recurs). Benign tumors do not metastasize (do not spread), but depending on their location, they can be life-threatening (for example, if located in the brain or respiratory tract, compressing them). Additionally, if part of the tumor is removed, it may start growing again. The ability of a tumor to metastasize and the speed of metastasis depend on the immunobiological state of the body.

Keywords: blastoma, metastasis, benign, breathing, oncology, tumor, digestive tract, recurrence, hyperplasia, malignancy, cancer, sarcoma.

Kirish

O‘smalar o‘shishi to‘qimada cheksiz bo‘linuvchi o‘zgargan hujayralarning kichik guruhi vujudga kelishidan boshlanadi. Ular sekin-asta rivojlanadi. Bunda bir necha bosqich farq qilinadi: 1) o‘sma hujayralarining notekis ko‘payishi (giperplaziya); 2) o‘choqli proliferatsiya, ya’ni to‘qimaning o‘shishi, 3) xavfsiz O‘smalar hosil bo‘lishi; 4) nihoyat, uning xavfli tus olishi (malignizatsiya). Bevosita xavfli O‘smalardan avval paydo bo‘lgan va xavfli O‘smalarga aylanadigan O‘smalar rak oldi, to‘qimada ancha erta sodir bo‘lgan o‘zgarishlar o‘sma oldi jarayoni hisoblanadi. O‘smalarning bosqichmabosqich rivojlanishi va keyin xavfli tus olishi – uning o‘ziga xos avj olishi shu tariqa o‘tadi. O‘smalardan qon ketishi kamqonlikka, O‘smalarning chirishi va moddalar almashinuvi buzilishidan hosil bo‘lgan mahsulotlar organizmning zaharlanishiga sabab bo‘ladi. O‘smalar parenxima va stromadan tarkib topadi. Parenxima O‘smalarning asosiy massasi bo‘lib, uning o‘shishi va tabiatini belgilaydi; stroma O‘smalar atrofidagi biriktiruvchi to‘qimadan hosil bo‘ladi. Har bir o‘smaning nomi o‘zi paydo bo‘lgan to‘qima nomidan (oxiriga „oma“ – o‘sma ma’nosini anglatuvchi qo‘shimcha qo‘shiladi) olingan, mas, tog‘aydan vujudga kelgan O‘smalar xondroma, yog‘ to‘qimasi o‘smasi lipoma, muskul to‘qimasi o‘smasi mioma, biriktiruvchi to‘qimada yuzaga kelgan xavfli va sarkoma, epiteliy to‘qimasidan paydo

bo'lgan xavfli O'smalar karsinoma (rak), me'da osti bezi bo'lakchalaridan hosil bo'lgan O'smalar insuloma deyiladi va hokazo. Leykozlar ham O'smalarga kiradi. Rak bilan og'rish turli mamlakat va mintaqalarda turlicha, mas, teri raki shim.ga nisbatan janubida ko'proq uchraydi. O'smalarning paydo bo'lishi va rivojlanishida organizmning tug'ma yoki hayotda orttirilgan umumiy reaksiyasi katta ahamiyatga ega. Irsiy omillar asosan, O'smalarga moyillikni, ya'ni organizmning o'sma paydo qiladigan ta'sirotlarga nisbatan ko'rsatadigan u yoki bu reaksiyasini belgilab beradi. O'smalar ta'sirini bartaraf etishda esa organizmning himoya, immunobiologik kuchlari, shuningdek, uning ovqatlanish va boshqalar hayot tarziga bog'liq umumiy holati katta ahamiyat kasb etadi. Umuman O'smalar organizmga turli fizik, kimyoviy va biologiya omillar ta'sir ko'rsatishi natijasida vujudga kelishi mumkin. Shuning uchun ham hozir O'smalarning kelib chiqishi ko'p omilli (polietologik) jarayon deb qaraladi. O'smalar, odatda 40 yoshdan keyin paydo bo'ladi. Ammo yoshlar va hatto, bolalarda ham uchratish mumkin. O'smalarning oldini olish ularning kelib chiqishiga (gigiyenik profilaktika) va rivojlanishiga qarshi (rakning klinik profilaktikasi) tadbirlardan iborat. Gigiyenik profilaktika organizmga kanserogen ta'sir ko'rsatadigan omillarni yo'qotish yoki ularning miqdorini kamaytirishdan; klinik profilaktika esa o'sma oldi kasalliklarini o'z vaqtida aniqlab, davolashdan iborat. Aholi o'rtasida muntazam (sistemali) ommaviy profilaktik tekshiruvlar o'tkazish va ayrim aholi guruhlarini dispanserizatsiya qilish katta ahamiyatga ega. Kasallikning boshlang'ich belgilari paydo bo'lganda darhol vrachga murojaat qilish kasallikni barvaqt aniqlashda nihoyatda muhim. O'smalar diagnostikasi bemorni klinik instrumental tekshirish (so'rash, kuzatish, maxsus tekshirish usullarini qo'llash va har xil tahlillar o'tkazish)ga asoslangan. Ichki a'zolar (me'da, o'pka, tuxumdon, yo'g'on ichak, me'da osti bezi va boshqalar)dagi O'smalarni barvaqt aniqlash (diagnoz qo'yish) ancha mushkul bo'lib, bunda rentgenologik, radioizotop, endoskopik, morfologik, immunologik, kompyuter tomografiya, biopsiya olish va boshqalar maxsus tekshirish usullaridan foydalaniladi. Tibbiyot amaliyotida radioizotoplar yordamida tekshirish usullari keng qo'llanilmoqda. Ayrim radioaktiv moddalar, mas, fosfor, yod, stronsiy, oltin va boshqalarni o'sma hujayralari sog'lom hujayralarga nisbatan ancha ko'p yutadi, bu esa radioizotoplarning tarqalishiga qarab O'smalar va metastazlarni barvaqt aniqlash imkonini beradi. O'smalar tuzilishining morfologik xususiyatlarini aniqlash davolashning aniq usulini tanlashda muhim ahamiyatga ega. Xavfli O'smalar kompleks usulda davolanadi. O'smalar paydo bo'lgan a'zoga, uning rivojlanish bosqichi, tuzilishiga, bemorning yoshi va boshqalarga qarab gamma va rentgen nurlari, doridarmonlar bilan davo qilinadi; lekin xirurgik usul keng qo'llanadi. Ko'pincha

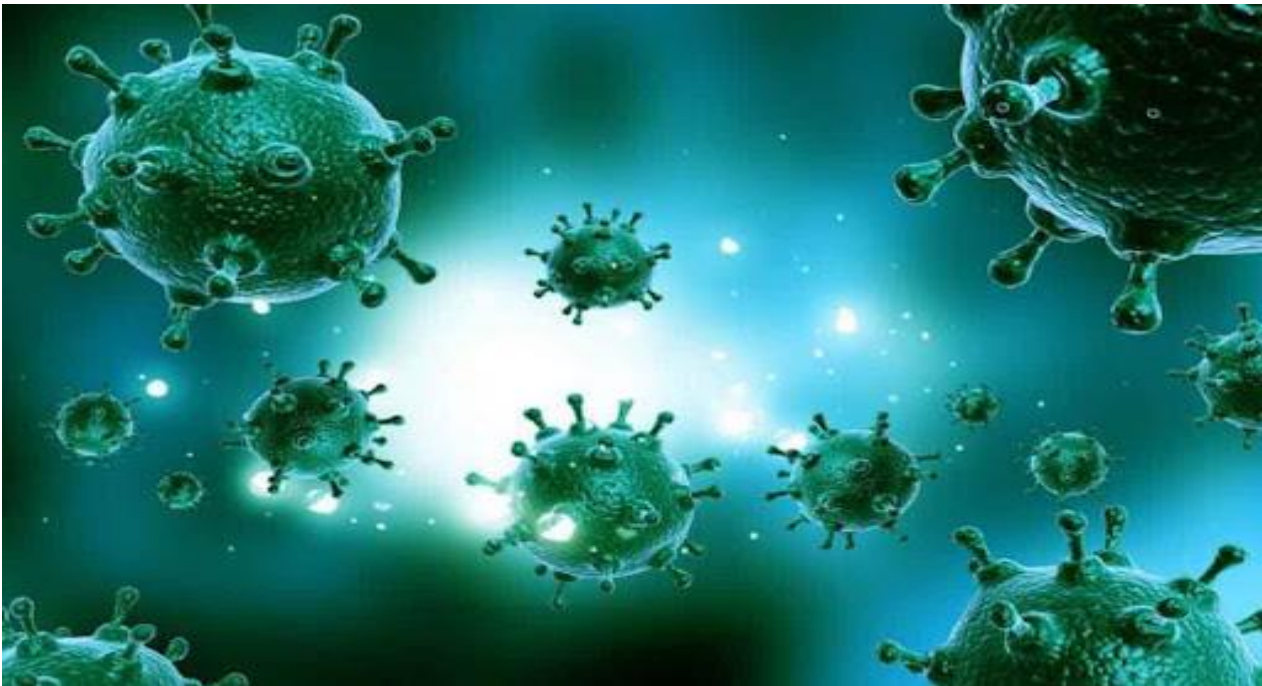
xirurgik usul nur va doridarmonlar qo‘llab davolash bilan birga olib boriladi (qarang Nur bilan davolash, Kimyoterapiya). Xavfli O‘smalarni nur bilan davolash onkologiyaning rivojlanayotgan yo‘nalishlaridan biridir. So‘nggi yillarda organizmning himoya kuchlarini oshirishga qaratilgan immunoterapiya usulida davolash jadal olib borilmoqda (qarang: Onkologiya). Onkologiya jismoniy jarohatlar tufayli yuzaga kelishi mumkin emas. Jahon ilmiy hamjamiyati bunga hali oqilona va sifatli zarar topmagan. Xatarli o'smalarning etiologiyasi-bu malign neoplazmalarning paydo bo'lishi va o'sishi sabablari to'g'risida fanlararo fan. Xatarli o'sishning umumiy sababi-bu kanserogen omillar ta'sirida immunitet tizimining va o'smaga qarshi himoya qilishning boshqa mexanizmlarining etarli darajada faol emasligi. Kanserogenlar atrof-muhit omillari bo'lib, ularning inson yoki hayvon tanasiga ta'siri xavfli o'smalar paydo bo'lish ehtimolini oshiradi. Kanserogenlar kimyoviy (turli xil kimyoviy moddalar), fizik (ionlashtiruvchi nurlanish, ultrabinafsha nurlar) va biologik xususiyatga ega bo'lishi mumkin (onkogen viruslar, shu jumladan gepatit C virusi va ba'zi bakteriyalar). Onkologlarning hisob-kitoblariga ko'ra, odamlarda saratonning barcha shakllarining 80-90% bunday kanserogen omillar ta'sirining natijasidir[2]. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti mutaxassislarining ta'rifiga ko'ra, kanserogen fizik yoki kimyoviy xossalari tufayli somatik hujayralarni nazorat qiluvchi genetik apparatning qismlarida qaytarilmas o'zgarishlar va shikastlanishga olib kelishi mumkin bo'lgan agentdir. Kanserogenlar ta'sirida sog'lom hujayralar ta'sir qiladimalignizatsiya (malign transformatsiya). Himoya tizimlarining faolligining zaiflashishi boshqa bir qator tashqi va ichki omillar bilan ham bog'liq bo'lishi mumkin, masalan, irsiy moyillik, haddan tashqari dozali nurlanishdan immunitet tanqisligi holatlarining paydo bo'lishi, ham sun'iy ionlashtiruvchi nurlanish, ham tabiiy quyosh nurlanishi, bu teri saratoniga olib kelishi mumkin. Immunitet tanqisligi turli xil kelib chiqadigan intoksikatsiya, yuqumli kasalliklarda immunitet tanqisligi, teriga va ichki organlarga shikast etkazish, kuyish, oziq-ovqat va yashash joylarida kanserogenlarning ko'payishi ta'siridan kelib chiqishi mumkin. Malign neoplazmalarning paydo bo'lishi va o'sishi sabablarining xilma-xilligi va xilma-xilligi hayot tarzi, odatlari, urf-odatlari va atrof-muhit omillarining xilma-xilligi va ularning inson organlari va tizimlarining sog'lig'iga tizimli ta'siri bilan izohlanadi. Saraton kasalliklari tizimli bo'lib, u yoki bu tarzda insonning barcha organlari va tizimlariga ta'sir qiladi. Saraton kasalligining ko'plab sabablari, shakllari va variantlari orasida patogenezning umumiy omillaridan biri bu antitumor qarshilik tizimiga birlashtirilgan antitumor himoya mexanizmlarining zaiflashishi. Tibbiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, har bir inson tanasida saratonga qarshi immunitet tizimi ta'sirida yo'q qilinadigan saraton hujayralari va mikro o'smalar muntazam ravishda

paydo bo'ladi. Xatarli o'smalarning etiologiyasi va patogenezida asosiy rolni kanserogen omillar ta'sirida immunitet tizimining faolligi va o'smaga qarshi himoya qilishning boshqa mexanizmlari zaiflashishi o'ynaydi. Reproduktiv salomatlik - inson organizmida jinsiy va reproduktiv tizimning sog'lom ishlashini ta'minlashni anglatadi. Bu sohada turli xil infeksiyalar, jumladan, herpes viruslari, reproduktiv tizimning normal faoliyatini buzishi mumkin. Herpes simplex viruslari (HSV), og'zaki va genital infeksiyalarni keltirib chiqaradigan eng keng tarqalgan viruslar hisoblanadi. Genital herpes, xususan, ayollarda reproduktiv salomatlikka salbiy ta'sir ko'rsatadi, chunki u jinsiy a'zolarida yallig'lanishga, infeksiya rivojlanishiga va ba'zi holatlarda infertillikka olib kelishi mumkin. Herpes virusining ayollarda reproduktiv salomatlikka ta'siri juda keng va xilma-xildir. Ushbu maqolada herpes virusining reproduktiv tizimdagi o'rni, unga qarshi olib boriladigan davolash usullari va erta tashxis qo'yishning ahamiyati ko'rib chiqiladi.

Adabiyotlar tahlili: Herpes viruslari inson organizmida keng tarqalgan patogenlar hisoblanadi. Herpes simplex virusining ikkita asosiy turi mavjud: HSV-1 (og'zaki herpes) va HSV-2 (genital herpes). Genital herpes ayollarda reproduktiv tizim salomatligi uchun xavf tug'diradi, chunki bu virus jinsiy yolla tarqaladi va jinsiy a'zolarida yallig'lanish, og'riq va infeksiyalarni keltirib chiqarishi mumkin. Gray, et al. (2018) ning tadqiqotiga ko'ra, genital herpes virusining mavjudligi ayollarda infeksiyalarni keltirib chiqarishi, ba'zida esa fertillikni pasaytirishiga olib keladi. Bu infeksiya, ayniqsa, ayollarda ko'p miqdorda yallig'lanish jarayonlarini boshlashi mumkin. Bundan tashqari, herpes virusining boshqa jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar bilan ham aloqasi mavjud bo'lib, ularni ko'proq ayollarda uchratish mumkin. Fraser et al. (2016) tomonidan olib borilgan tadqiqotda, genital herpesning holatlari, asosan, reproduktiv tizimga ta'sir qiluvchi yallig'lanish jarayonlariga sabab bo'lishi, ba'zan endometrit, pelvik yallig'lanish kasalligi va o'sish bilan bog'liq muammolarni yuzaga keltirishi aniqlangan. Yallig'lanish esa, o'z navbatida, homiladorlik paytida vaqtincha yoki doimiy infertillikni keltirib chiqarishi mumkin. Herpes virusining reproduktiv salomatlikka ta'sirini chuqurroq o'rganish orqali uning davolash va oldini olishda samarali strategiyalar ishlab chiqilishi mumkin. Herpes virusining diagnostikasi: Herpes virusining diagnozi ko'pincha klinik belgilarga asoslanadi. Genital herpes, odatda, jinsiy a'zolarida qizil, shishgan va og'riqli toshmalar bilan namoyon bo'ladi. Biroq, ko'p bemorlarda simptomlar aniq ko'rinmaydi yoki engil bo'ladi. Hernandez et al. (2017) ning tadqiqotiga ko'ra, diagnostik usullardan biri sifatida, virusni aniqlash uchun laboratoriya testlari, masalan, PCR testlari va virusning

antijenlariga qarshi immunologik tekshiruvlar samarali hisoblanadi. Liu et al.(2020) tomonidan o'tkazilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, virüsni aniqlashning zamonaviy usullari buyrak, jinsiy a'zolarida va to'g'ri yallig'lanish natijalariga asoslanadi. Gerpes va infertillik: Gerpes virusining ta'siri ayollarda nafaqat infeksiyani keltirib chiqarishi, balki ba'zi hollarda infertillikka olib kelishi mumkin. Brown et al. (2015) ning tahliliga ko'ra, gerpes virusining mavjudligi pelvik yallig'lanish kasalliklariga olib kelishi va bu nafaqat reproduktiv tizimga ta'sir qiladi, balki salomatlikning boshqa sohalariga ham zarar yetkazishi mumkin. Infertillikning oshishi, ayniqsa, gerpes virusining davolanmagan shaklida ham mavjud bo'lishi mumkin.

Tadqiqot metodologiyasi: Ushbu tadqiqotda ayollarda gerpes virusining reproduktiv tizimga ta'sirini tahlil qilish uchun klinik va laboratoriya ma'lumotlaridan foydalanildi. Tadqiqotda Surxondaryo viloyatining tuman va shahar klinikalarida 100 dan ortiq ayol bemorlar, genital gerpes tashxisi qo'yilgan shaxslar qamrab olindi. Tadqiqotda klinik yondashuvlar, laboratoriya tekshiruvlari (PCR, ELISA), shuningdek, bemorlarning anamnzlari asosida diagnostik natijalar olindi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – gerpes virusining reproduktiv tizimga ta'sirini aniqlash va zarur davolash yondashuvlarini ishlab chiqish edi. Tadqiqotda bemorlarning klinik belgilari, yallig'lanish darajasi va terapiya samaradorligi o'rganildi.

Natijalar: Tadqiqot davomida Surxondaryo viloyatida genital gerpes infeksiyasi bilan kasallangan ayollarning klinik ko'rinishlari, diagnostikasi va davolash samaradorligi o'rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, genital gerpes

infektsiyasining klinik belgilari ko'pincha jinsiy a'zolarida shish, qizil toshmalar va og'riq bilan namoyon bo'ladi. Bemorlarning aksariyati infeksiya alomatlarini uzoq vaqt davomida sezmaydi yoki engil belgilarga ega bo'lishadi, bu esa kasallikni kech aniqlashga olib keladi. Tadqiqotda ishtirok etgan ayollar orasida 35% bemorda herpes infeksiyasi tomonidan chaqirilgan yallig'lanishlar reproduktiv tizimga salbiy ta'sir ko'rsatganini ko'rsatdi. Bu holat reproduktiv organlardagi shikastlanishlarning rivojlanishi va fertility (bola kutish) imkoniyatlarini pasaytirishi bilan bog'liq. Herpes virusining ko'proq jinsiy a'zolarida shish, qon ketish va og'riq keltirib chiqaradigan belgilari bo'lishi aniqlangan. Herpes virusi bilan kasallangan bemorlarning ko'pchiligida uzoq muddatli infeksiyalar mavjud bo'lib, bu ularning reproduktiv tizimida surunkali yallig'lanishlar va ba'zi hollarda infeksiyalangan jinsiy organlar orqali boshqa kasalliklar yuqishi bilan bog'liqdir. Ayollarda genital herpes infeksiyasining uzluksiz rivojlanishi bo'yicha kuzatuvlar shuni ko'rsatadiki, davolashning erta boshlanishi va muntazam tibbiy nazorat olib borilishi kasallikning og'ir asoratlarini kamaytirishga yordam beradi. Shuningdek, olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, antiretrovirus terapiyaning samarali qo'llanilishi bemorlarning reproduktiv salomatligini saqlashda asosiy omil bo'lib, infeksiyaning tarqalishini oldini olishda va uni boshqarishda yordam beradi. Kasallikning davolash usullari bilan bemorlarda reproduktiv tizimni tiklash, yallig'lanishlarni bartaraf etish va ularning umumiy sog'ligini yaxshilash imkoniyati mavjud.

Xulosa

Herpes virusining reproduktiv tizimga ta'siri ayollarda muhim sog'liq muammolaridan biridir. Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, genital herpes infeksiyasi reproduktiv salomatlikni saqlashda muhim ahamiyatga ega bo'lib, erta tashxis va davolash usullarining qo'llanilishi kasallikning og'ir asoratlarini kamaytiradi va reproduktiv tizimni himoya qilishga yordam beradi. Tadqiqotda ishtirok etgan ayollarda herpes infeksiyasi reproduktiv tizimda surunkali yallig'lanishlarga va fertility (bola kutish) imkoniyatlariga ta'sir qiladigan yallig'lanishlarning rivojlanishiga sabab bo'lishi aniqlandi.

Tadqiqot davomida olingan ma'lumotlar, o'z vaqtida davolash va antiretrovirus terapiya qo'llashning ahamiyatini tasdiqladi. Uzoq muddat davom etgan yallig'lanishlar va reproduktiv tizimning buzilishi reproduktiv salomatlikni sezilarli darajada zaiflashtiradi. Shuning uchun, herpes virusining erta tashxisi va samarali davolashning o'rni, reproduktiv tizimni himoya qilish va ayollar salomatligini yaxshilashdagi asosiy omil bo'lib qoladi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, herpes virusini davolashda tizimli yondashuvlarni qo'llash zarur. Bu nafaqat infeksiyani davolash, balki ayollarda reproduktiv tizimni tiklash va ularning umumiy sog'lig'ini yaxshilashni o'z ichiga oladi. Herpes infeksiyasini boshqarishda davolashning erta bosqichi, muntazam nazorat va antiretrovirus terapiya, kasallikni tezda aniqlash va davolashning samarali usullari orqali yanada samaraliroq bo'lishi mumkin. Kelayotgan davrda, herpes infeksiyasining ta'sirini kamaytirish va reproduktiv salomatlikni saqlash uchun zamonaviy davolash usullarini yanada rivojlantirish zarur. Tadqiqotda olingan natijalar, kasallikni oldini olish va davolash bo'yicha yangi yondashuvlarni ishlab chiqish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Shuningdek, herpes virusiga qarshi profilaktik choralarni kuchaytirish, yallig'lanishlarni bartaraf etish va reproduktiv tizimni tiklashda yangilangan yondashuvlar zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mamatqulov, O.Sh., & Yo'ldoshev, A.N. (2018). Jinsiy yo'llar bilan tarqaladigan kasalliklar va ularning davolash metodlari. Toshkent: O'qituvchi nashriyoti.
2. Kariev, S.A., & Davronov, A.K. (2017). Ayollarda reproduktiv salomatlikni mustahkamlashga doir profilaktik chora-tadbirlar. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti.
3. Toshpulatov, M.T., & Abdullaeva, N.M. (2016). Reproductiv tizim kasalliklari va ularning oldini olishda zamonaviy yondashuvlar. O'zbekiston tibbiyot jurnali, 15(2), 111-116.
4. Shodiev, S.N. (2020). Gepatologiyada yangi davolash metodlari. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
5. Karimov, U.K., & Tursunov, M.J. (2017). Genital herpes va uning reproduktiv salomatlikka ta'siri. Tibbiyotga oid ilmiy jurnallar, 10(5), 25-30.
6. Iskandarov, Z.N., & Khaydarov, A.Z. (2018). Jinsiy yallig'lanishlar va ularning davolash usullari. O'zbekiston sog'liqni saqlash jurnali, 22(4), 42-49.
7. Xolmatov, B.K., & Bayazitov, B.S. (2020). Infektsion kasalliklar va reproduktiv tizimga ta'siri. Toshkent: O'zbekiston pedagogika nashriyoti.
8. Shamsutdinov, A. (2019). Ayollarda reproduktiv kasalliklarning profilaktikasi va davolash. Tibbiyot va innovatsiyalar, 11(1), 45-50.
9. Xodjayev, Z.T. (2021). Reproductiv tizim kasalliklari va ularga qarshi profilaktik chora-tadbirlar. Toshkent: Ilm-ziyo nashriyoti.